

IV KVARTALNI IZVEŠTAJ

Februar 2025

Urednici: Jelena Bojović i Mihailo Gajić

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Jelena Rančić, Jelena Mičić, Ana Milovanović, Jasmina Radovanović, Todo Terzić, Isidora Šmigić, Sanja Knežević Mitrović

Saradnici: Nikola Komšić, Ilija Gavrilović, Jovana Stefanović, Marija Suzić, Dušan Kolundžić, Jelena Vejnović, Jovana Perić, Jovana Dživdžanović, Emilija Ničić

SADRŽAJ

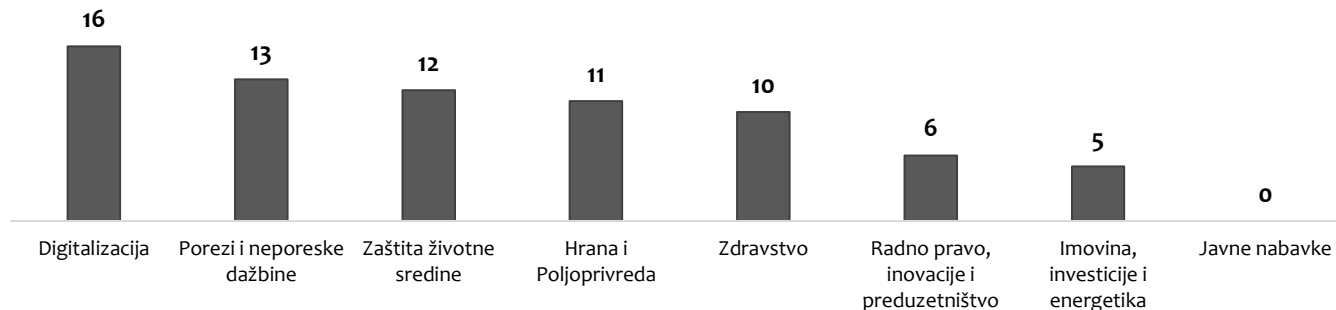
UVOD	2
INICIJATIVE NALED-a I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE.....	3
PROPISI USVOJENI U IV KVARTALU 2024.	5
Porezi i neporeske dažbine	5
Radno pravo, inovacije i preduzetništvo	7
Digitalizacija	9
Javne nabavke	11
Imovina, investicije i energetika.....	11
Hrana i poljoprivreda.....	14
Zdravstvo	15
Zaštita životne sredine	16
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE 16	17
ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA U IV KVARTALU 2024	18

UVOD

U četvrtom kvartalu je intenzivirana regulatorna aktivnost u odnosu na prethodni period, donošenjem 73 propisa. U periodu od početka oktobra do kraja decembra doneto je 20 zakona, jedna strategija i 52 podzakonska akta (uredba, pravilnik, odluka, zaključak). Tokom četvrtog kvartala doneto je za 16% više propisa u odnosu na broj propisa (63) donetih u istom kvartalu prošle godine i za 66% više u odnosu na broj donetih propisa (44) u prethodnom tromesečju ove godine. Više od polovine (56%) svih donetih propisa odnosi se na oblast digitalizacije (16), poreza i neporeskih dažbina (13) i zaštite životne sredine (12). Ukupno je u 2024. godini doneto 192 propisa, što je za 16% manje u odnosu na broj donetih propisa u 2023. godini (229). Dodatno, usvajanjem Zakona o energetici, kojim je definisan pojam aktivnog kupca i time razgraničen od pojma kupca-proizvođača, delimično je rešena jedna od preporuka iz SK 16. Peti Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina za period 2024-2027. godine donet je krajem oktobra 2024. godine i u skladu sa Reformskom agendom Republike Srbije izmenjen je plan kao i dinamika donošenja propisa za 2024. i 2025. godinu. Stoga u ovom Kvartalnom izveštaju nije moguće napraviti uporedni pregled planiranih i donetih propisa, ukupno i po oblastima, za četvrto tromesečje 2024. godine.

Broj usvojenih propisa u četvrtom kvartalu 2024. godine po oblastima

Detaljnija objašnjenja najrelevantnijih izmena u propisima, kao i informacije o propisima u pripremi i inicijativama koje je NALED pokrenuo dati su u nastavku teksta, dok se u Aneksu 1 nalazi spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa, po oblastima, tokom poslednjeg tromesečja prošle godine.

INICIJATIVE NALED-a I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE

U ovoj sekciji Vam predstavljamo ključne informacije o pokrenutim inicijativama od strane NALED-a ka predstavnicima javne vlasti u Republici Srbiji.

Inicijative:

NALED je, u skladu sa višegodišnjom preporukom iz Sive knjige, pokrenuo inicijativu za pojednostavljenje postupka promene prebivališta, budući da sadašnji postupak zahteva nekoliko odlazaka na šalter Ministarstva unutrašnjih poslova, radi prijave novog prebivališta i podnošenja zahteva za izdavanje novih ličnih dokumenata ili promene podataka na čipu. Slično tome, promena prebivališta zahteva i upisivanje nove adrese na ličnim dokumentima koje izdaju drugi organi javne vlasti, a novu adresu je potrebno prijaviti i organima koji na adresu prebivališta dostavljaju različita rešenja (npr. lokalna poreska administracija, sudovi, Republički geodetski zavod, itd.).

Radne grupe:

U periodu januar-septembar 2024. godine NALED je bio uključen u rad brojnih radnih grupa, a dodatno u četvrtom kvartalu su formirane 3 nove radne grupe:

1. **NOVA: Radna grupa za Regenerativnu poljoprivredu** Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede radi uvođenja koncepta regenerativne poljoprivrede u nacionalno zakonodavstvo
2. **NOVA: Radna grupa Zavoda za intelektualnu svojinu za pripremu Nacrta programa razvoja intelektualne svojine Republike Srbije**
3. **NOVA: Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja za izradu Nacrta zakona o radnom angažovanju na sezonskim i drugim povremenim poslovima u određenim delatnostima**
4. Radno telo Vlade Republike Srbije – **Koordinaciono telo za suzbijanje sive ekonomije**
5. Radna grupa Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave za izradu **Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi, Predloga izmena Uredbe o načinu rada Portala otvorenih podataka i Predloga izmena Uredbe o bližim uslovima za izradu i održavanje veb prezentacije organa**
6. Radna grupa Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture za pripremu **arhitektonskih konkursa i javnih nabavki arhitektonskih usluga**

7. Radna grupa Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture za pripremu **standarda arhitektonskih usluga**
8. Radna grupa Republičkog sekretarijata za javne politike za praćenje sprovođenja, analize i reviziju **Programa unapređenja upravljanja javnim politikama i regulatornom reformom za period 2021-2025**
9. Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu **Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju**
10. Radna grupa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija za izradu **Nacrta zakona o veštačkoj inteligenciji Republike Srbije**
11. Radna grupa Ministarstva rudarstva i energetike za izradu **Strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima u Republici Srbiji za period 2025-2040. godine sa projekcijama do 2050. godine**

PROPISI USVOJENI U IV KVARTALU 2024.

Porezi i neporeske dažbine

Od 01. januara 2025. godine povećan je neoporezivi deo zarade i produžen period primene poreskih olakšica Izmenama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS“, br. 24/2001, ..., 8/2025). Neoporezivi deo zarade povećan je u tekućoj godini na 28.423 dinara, tj. za 13,7% u odnosu na iznos iz 2024. godine (25.000 dinara). Dodatno, produžen je period primene poreskih olakšica za zapošljavanje lica koje je pre zasnivanja radnog odnosa kod Nacionalne službe za zapošljavanje bilo bez prekida prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci. Novina je da je, izmenama zakona, propisan poreski tretman prihoda koje ostvare fizička lica kao pomorci, radno angažovani na obavljanju poslova na brodovima i drugim plovilima koji plove pod zastavom strane države. Tokom perioda javnih konsultacija, NALED je Ministarstvu finansija podneo više komentara i predloga na nacrt izmena zakona, a to su bliže uređenje uslova za ostvarivanje prava na poreski kredit na račun godišnjeg poreza na dohodak građana po osnovu ulaganja u osnovni kapital alterantivnih investicionih fondova, zatim izjednačavanje gornje granice ukupnog prometa za preduzetnike paušalce u godini koja prethodi godini za koju se utvrđuje porez, sa limitom ulaska u sistem PDV-a, tj. sa šest miliona dinara na osam miliona dinara, kao i predlog o propisivanju prava na prebijanje kapitalnih gubitaka i dobitaka od digitalne imovine nastalih u periodu od pola godine i izuzimanju od oporezivanja transakcija čija ukupna vrednost ne prelazi određeni iznos. Međutim, nijedan od predloga NALED-a nije usvojen.

Preliminarna poreska prijava poreza na dodatu vrednost (PDV) biće automatski generisana na osnovu podataka iz sistema eFaktura i podnosiće se kao prilog uz poresku prijavu PDV počev od poreskog perioda januar 2026. godine, u skladu sa izmenama Zakona o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS“, br. 44/2021, ..., 94/2024) i Zakona o Porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS“, br. 84/2004, ..., 94/2024), koji su doneti krajem novembra 2024. godine.

Podsećamo da je postupak obeležavanja i skeniranja kontrolnih akciznih markica sa QR kodom u primeni od 01. januara 2025. godine, u skladu sa Uredbom kojom su propisani elementi izgleda, odobravanja, obeležavanja, izdavanja akciznih markica i vođenja evidencije o njima („Službeni glasnik RS“, br. 78/2024, iz septembra 2024. godine).

Pored toga, od 01. januara ove godine plaća se akciza na prirodni gas za krajnju potrošnju koji se koristi kao gorivo za pogon motornih vozila i za grejanje. Uvođenje akcize na prirodni gas za krajnju potrošnju predstavlja korak dalje u harmonizaciji nacionalnih propisa sa odgovarajućom Direktivom EU - Direktiva o oporezivanju energenata i električne energije.

U sklopu aktivnosti Koordinacionog tela za borbu protiv sive ekonomije u četvrtom kvartalu je održana sednica povodom 10 godina borbe protiv sive ekonomije i radionica za izradu Nacrta Akcionog plana za sprovođenje Programa za suzbijanje sive ekonomije za 2025. godinu. Na proširenoj sednici predstavljeno je 10 ključnih reformi koje su sprovedene u prethodnih deset godina (od 2014. godine do 2024. godine): uvođenje sistema eFiskalizacije i eFaktura, usvajanje zakona o inspekcijском nadzoru i uvođenje elnspektora, elektronske javne nabavke, bezgotovinska plaćanja elektronskih usluga, reforma paušalnog oporezivanja i „frilens“ rada, reforma angažovanja sezonskih radnika u poljoprivredi, jedinstvena eRegistracija i dobijanje PIB-a u APR-u, smanjenje poreskog opterećenja zarada i pokretanje portala ePorezi. Pored toga, usvojen je izveštaj za prvu godinu sprovođenja Akcionog plana za sprovođenje Programa za suzbijanje sive ekonomije 2023-2024. Članovi Stručne grupe Koordinacionog tela za suzbijanje sive ekonomije učestvovali su na radionici povodom izrade Nacrta Akcionog plana za sprovođenje Programa za suzbijanje sive ekonomije za 2025. godinu. Članovi NALED-ovog Saveza za fer konkurenciju su ukazali da se jedan od izazova odnosi na postupanje sa oduzetom robom tokom sprovođenja inspekcijскоg nadzora, što bi trebalo sistemski rešiti prilikom izrade narednog Programa i/ili Akcionog plana.

Na sednici održanoj 03.oktobra Vlada Srbije usvojila je Reformsku agendu Republike Srbije, dokument čiji je cilj da ubrza sve pokrenute reforme, onako kako su već trasirane u pregovorima o članstvu sa EU. Dokument je pripremljen u saradnji 37 institucija Republike Srbije i Evropske komisije, kao odgovor na ponudu Evropske unije za ubrzane pripreme za članstvo kroz Plan rasta EU za Zapadni Balkan. Reformska agenda Srbije predstavlja jedan od četiri stuba Plana rasta, tj. obiman strateški dokument u kojem su detaljno navedeni svi koraci, odnosno mere, koje će institucije Republike Srbije preduzeti kako bismo brže napredovali u brojnim reformama na putu ka članstvu u EU, a sa druge strane i povukli novac namenjen Srbiji iz Evropskog fonda za rast. U četiri reformske oblasti predviđeno je 98 mera, odnosno koraka čija će implementacija biti uslov za isplatu 1,58 milijardi evra u vidu donacija i kredita pod povoljnim uslovima:

- Poslovno okruženje i razvoj privatnog sektora (realizacija 26 koraka)
- Zelena i digitalna tranzicija (realizacija 39 koraka)
- Ljudski kapital (realizacija 12 koraka)

- Osnove, odnosno mere u oblasti vladavine prava (realizacija 21. koraka).

Jedna od ključnih mera, koja je već više od 10 godina prioritet privrede, našla se, na inicijativu NALED-a, ali uz veliku podršku Delegacije EU (DEU) u Srbiji, u Reformskoj agendi, a to je je rešavanje problema parafiskalnih nameta, odnosno povećanje transparentnosti poreskih i neporeskih dažbina koje naplaćuju organi javne vlasti, kroz omogućavanje elektronskog plaćanja svih javnih prihoda u Srbiji. Naime, još od 2011. godine NALED ističe probleme sa kojima se suočavaju privreda i građani usled nedovoljne transparentnosti neporeskih nameta. U Srbiji postoji preko 2.000 neporeskih dažbina propisanih u preko 1.000 nacionalnih, pokrajinskih i lokalnih propisa. **Istraživanja pokazuju da su parafiskalni nameti jedan od tri ključna problema koje privreda ističe** navodeći da često ne znaju koje namete plaćaju i zašto, da neke namete plaćaju više puta za istu pruženu uslugu, kao i da ne mogu na pravi način da planiraju troškove za narednu godinu, a pogotovo ukoliko posluju u više lokalnih samouprava. Ovaj problem je istican kako u NALED-ovoj Sivoj knjizi (preporuka 1.10), tako i u Beloj Knjizi Saveta stranih investitora (strane 164 i 231). **NALED je, u saradnji sa Kancelarijom za ITE i Ministarstvom finansija, tokom 2024. godine razvio novi pristup rešavanju ovog problema kroz digitalizaciju plaćanja neporeskih nameta, koji je svoje mesto našao i u Reformskoj agendi.**

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

Unapređenje bezbednosti na radu i očuvanje zdravlja radno aktivnog stanovništva predstavljaju opšti cilj nove Strategije bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji za period od 2024. do 2027. sa Akcionim planom za njeno sprovođenje („Službeni glasnik RS“, br. 84/2024), koja je doneta u oktobru 2024. godine. Strategijom je predviđeno da se do 2027. godine broj povreda na radu u Republici Srbiji smanji za 5%, u odnosu na ukupan broj povreda na radu za prethodni petogodišnji period sprovođenja Strategije, prema evidenciji koju vodi Inspektorat za rad. Posebni ciljevi strategije su: a) unapređenje regulatornog okvira u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu; b) promocija značaja (kulture) prevencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (podizanje svesti i informisanje javnosti); c) unapređenje uslova rada radi sprečavanja povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom; d) unapređenje evidencija o povredama na radu i licencama. Program sadrži ukupno 12 mera a prateći Akcioni plan 23 aktivnosti.

Smanjenje praga obaveznog iznosa uplate pojedinog investitora u alternativne investicione fondove (AIF) ključna je izmena Zakona o alternativnim investicionim fondovima („Službeni glasnik RS“, br. 73/2019 i 94/2024). Prag za kvalifikaciju malih investitora kao poluprofesionalnih smanjen je sa 50.000 EUR na 5.000 EUR, kao i iznos za ulaganje u AIF sa privatnom ponudom na 10.000 EUR (prethodno je bio 50.000 EUR), dok je za fondove privatnog kapitala (PE fondove) prag smanjen sa 250.000 EUR na 50.000 EUR. Takođe, povećan je osnovni kapital iznad kojeg AIF mora imati dvodomno upravljanje, sa prethodnih 200.000 EUR

na značajno veći iznos - 10.000.000 EUR. Izmenama zakona precizirana su i pravila u vezi sa založnim pravima, omogućavajući upis samo jednog založnog prava po investicionoj jedinici, uz uspostavljanje centralizovanog registra založnog prava kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti (CRHoV). Cilj navedenih izmena je povećanje dostupnosti ulaganja u alternativne investicione fondove, omogućavajući prikupljanje većih sredstava za ulaganje u privredu, uključujući mikro, mala i srednja preduzeća, ali i veće poslovne subjekte, posebno putem PE fondova. Očekuje se ove izmene podstaći razvoj privrede kroz unapređenje finansijskih mehanizama i povećanje ulaganja.

Uvođenje šireg dijapazona kvalitativnih pokazatelja, koji će omogućiti srpskim naučnicima da na osnovu svojih rezultata budu lakše prepoznati na međunarodnom nivou, predviđeno je novim Pravilnikom o sticanju istraživačkih i naučnih zvanja („Službeni glasnik RS“, br. 80/2024), koji će se primenjivati od 01. juna ove godine. Cilj donetog pravilnika je da se unaprede uslovi za povećanje vidljivosti i primenljivosti naučnoistraživačkih rezultata istraživača i time doprinese razvoju celog društva, kao i razvoju mehanizama za nagrađivanje izuzetnosti istraživača. Mehanizmi obuhvataju i potrebu za utvrđivanjem kriterijuma bodovanja patenata u različitim oblastima. Vrednost najviših kategorija rezultata je bodovno uvećana. Pravilnik je istovremeno koncizniji i sažetiji, sa merljivim pokazateljima naučnih rezultata, kako kvantitativnim tako i kvalitativnim, uz uvažavanje specifičnosti društvenih, a naročito humanističkih nauka.

Tokom izveštajnog perioda, **Fond za inovacionu delatnost doneo je dva nova programa podrške za podsticanje razvoja inovativnog ekosistema**, i to:

Program za formiranje i razvoj inovacionih inkubatora, koji ima za cilj da naučno-istraživačke organizacije transformiše u dinamične centre inovacija, pružajući studentima, istraživačima i profesorima sveobuhvatnu podršku za razvoj inovacija i njihovu uspešnu primenu u privredi. Program obezbeđuje bespovratnu finansijsku podršku do šest miliona dinara za osnivanje novih inkubatora i do pet miliona dinara za unapređenje postojećih. Finansijska podrška uključuje pokrivanje troškova ljudskih resursa, organizaciju obuka, mentorstvo, promociju i razvoj modela prihoda, čime se osigurava samoodrživost inkubatora.

Javni poziv je otvoren za sve akreditovane naučno-istraživačke organizacije u Srbiji, a prijave se mogu podneti samostalno ili u saradnji sa partnerima, poput naučno-tehnoloških parkova ili drugih relevantnih institucija.

Program transfera tehnologije namenjen je svim naučnoistraživačkim organizacijama, kao i drugim institucijama i organizacijama akreditovanim za istraživanje i razvoj (uključujući i privatne), a koje vode projekat koji uključuje pronalazak iz oblasti nauke i tehnologije, sa najmanje četvrtom nivoom tehnološke spremnosti (TRL 4). Mere programa podrazumevaju dodelu bespovratnih sredstava u iznosu do šest

miliona dinara po projektu, kao i mentorsku podršku za ključne aspekte komercijalizacije, uključujući zaštitu prava intelektualne svojine, podizanje tehnološke spremnosti, definisanje proizvoda, tržišta i poslovnog modela.

Važan uslov prijave na program je da su rešena prava vlasništva nad budućom intelektualnom svojinom. Prijave za oba programa su otvorene do utroška opredeljenih sredstava, a konkursna dokumentacija i informacije o uslovima prijave, objavljeni su na internet stranici Fonda za inovacionu delatnost www.inovacionifond.rs.

Izdavanje dozvole za izvoz ili uvoz robe dvostruke namene, od strane Ministarstva unutrašnje i spoljne trgovine, za potrebe istraživanja i razvoja naučnih institucija i inovativnih subjekata je ključna novina novog Predloga zakona o izvozu i uvozu robe dvostruke namene. Usvajanjem ovog zakona biće ispunjena jedna od preporuka Sive knjige inovacija - 4.9: *Automatizovati proceduru za izdavanje dozvole za uvoz i izvoz robe dvostruke namene*, što je naročito od značaja za istraživanje i razvoj kako bi se ispoštovao rok od 40 dana, dok će inovatorima u Srbiji biti olakšano obavljanje aktivnosti istraživanja i razvoja.

Digitalizacija

Stvaranje institucionalnog i pravnog okvira za siguran razvoj i odgovornu primenu veštačke inteligencije, tehnološki razvoj, razvoj ljudskih resursa i znanja, unapređenje infrastrukture, korišćenje podataka i povećanje korišćenja veštačke inteligencije u ključnim sektorima su u fokusu nove Strategije za razvoj veštačke inteligencije za period od 2025. do 2030. godine. Strategija je doneta u januaru 2025. godine, a u njenoj izradi aktivno su učestvovali članovi NALED-a, kroz rad u radnoj grupi. Posebno je istaknut niz podsticaja koji su predviđeni Strategijom i to: za primenu u javnom sektoru, u javnoj upravi, u obrazovnim institucijama, u privredi, u oblasti informacione bezbednosti, u sektoru odbrane, u zdravstvu i biotehnologijama, kao i u poljoprivredi. Ovi sektori prepoznati su kao prioritetni, a njihov dalji razvoj bi trebalo da bude potpomognut odgovornim korišćenjem alata veštačke inteligencije.

Slanje, prijem, obrada, odbijanje i prihvatanje elektronskih otpremnica od strane subjekata privatnog i javnog sektora propisano je novim Zakonom o elektronskim otpremnicama („Službeni glasnik RS“, 94/2024). U toku ove godine očekuje se rad na tehničko-tehnološkim uslovima, kako bi sistem elektronskih otpremnica počeo da se primenjuje 01. januara 2026. godine i od 01. oktobra 2027. godine, u zavisnosti od sektora i vrste proizvoda koji su navedeni u elektronskoj otpremnici. Zakon je propisao izgled elektronske otpremnice, način čuvanja, obavezu slanja, izuzetke od obaveze slanja, kao i ulogu Centralnog informacionog posrednika.

Besplatno izdavanje elektronskog pečata za organe javne uprave omogućeno je usvajanjem Uredbe o utvrđivanju Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu kao pružaoca usluge upravljanja kvalifikovanim sredstvom za kreiranje elektronskog pečata na daljinu („Službeni glasnik RS“, 89/2024). Ovom Uredbom Ministarstvo informisanja i telekomunikacija dalo je saglasnost Kancelariji za ITE za izdavanje kvalifikovane usluge od poverenja - e-Pečata u kladu. Razlika između e-Pečata u kladu i e-Pečata na kartici ogleda se u većoj pouzdanosti i bezbednosti, ali i mogućnosti da organi javne uprave lakše i brže dođu do e-Pečata u kladu. Implementacija e-Pečata u kladu doprineće smanjenju troškova organa javne uprave, te će olakšati pružanje elektronskih usluga. Usluga je namenjena svim državnim i pokrajinskim organima, lokalnim samoupravama, javnim preduzećima, kao i pravnim i fizičkim licima kojima su poverena javna ovlašćenja. Pre nabavke e-Pečata u kladu, organi javne uprave dužni su da pribave saglasnost Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave (MDULS) na sadržinu i izgled pečata.

Predložena je definicija pametnog servisa i pametnog grada tokom javne rasprave o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi, koja je sprovedena u četvrtom tromesečju prošle godine. Dodatno, NALED je predložio i član koji bi trebalo da uredi donošenje Uredbe o kriterijumima za razvoj pametnih gradova kojom bi se regulisali poslovi koje bi lokalne samouprave trebalo da obavljaju, zatim pitanje uspostavljanja jedinstvene baze podataka i lokalne platforme za upravljanje pametnim gradom, organizacioni oblik koji bi se na lokalnom nivou bavio razvojem pametnih rešenja, kao i pitanje unosa podataka sa lokalnog nivoa u Nacionalnu platformu za pametni grad. Alternativno, predloženo je od strane NALED-a i da se određeno telo ovlasti da utvrđuje prioritete servise pametnog grada, zatim da se određeno telo ovlasti da donosi smernice za lokalne samouprave za razvoj lokalnih platformi i servisa pametnog grada, da se pruži pravni osnov lokalnim samoupravama da razvijaju, ili da im se pruži pomoć u razvijanju objedinjujuće platforme i servisa pametnih gradova, kao i da se pruži osnov Vladi Republike Srbije da donese Program razvoja pametnih gradova. Podsećanja radi, NALED je kao član Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi predložio i da se registri i softveri organa čuvaju u kladu, kao i da se uvede prekršajna odgovornost ukoliko organi ne omoguće elektronsko plaćanje, što je prihvaćeno od strane MDULS-a. NALED je takođe predložio i određene tehničke izmene i pojašnjenja termina, od kojih je najvažniji predlog da se onemogućiti da zaposleni u kompanijama koriste privatne mejl adrese prilikom pristupa Portalu e-Uprava (e-Sandučetu), već da se uvede službeni mejl kompanije kojem bi pristup imala samo ovlašćena lica, što je takođe prihvaćeno.

Nastavljen je i rad Radne grupe za izradu **Nacrta zakona o veštačkoj inteligenciji**, čiji je NALED deo. Članovima je dostavljena poslednja verzija Nacrta zakona o veštačkoj inteligenciji, kojim se predlaže regulisanje nekoliko oblasti veštačke inteligencije (VI) poput stavljanja u promet i omogućavanja korišćenja sistema VI, zabrane određenih praksi, uvođenja posebnih uslova za visokorizične sisteme VI, pravila

transparentnosti u korišćenju, stavljanja u promet modela VI opšte namene, praćenja i nadzora tržišta, kao i određivanja mera za podršku inovacijama u ovoj oblasti. Propis u najvećoj meri za sada prati evropski AI Act.

U četvrtom tromesečju 2024. godine, NALED je pokrenuo inicijativu za pojednostavljenje postupka promene prebivališta, budući da sadašnji postupak zahteva nekoliko odlazaka na šalter Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), radi prijave novog prebivališta i podnošenja zahteva za izdavanjem novih ličnih dokumenata (pasoš, vozačka dozvola, saobraćajna dozvola, lična karta bez čipa) ili promene podataka na čipu. Slično tome, promena prebivališta zahteva i upisivanje nove adrese na ličnim dokumentima koje izdaju drugi organi (poput zdravstvene knjižice, koja je u nadležnosti Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje), a novu adresu je potrebno prijaviti i drugim organima koji na adresu prebivališta dostavljaju različita rešenja (npr. lokalna poreska administracija, sudovi, Republički geodetski zavod, itd.).

Budući da je reč o dugogodišnjoj preporuci Sive knjige, održan je sastanak sa predstavnicima MUP-a kako bi se detaljno predstavio NALED-ov predlog za pojednostavljenje ovog postupka (omogućavanje istovremene promene prebivališta u svim ličnim dokumentima), a koji se sastoji iz tri koraka: razmena podataka po službenoj dužnosti između državnih organa, kako bi svi organi koji vode podatak o prebivalištu evidentirali novu adresu, osnivanje jedinstvenih upravnih mesta pri policijskim stanicama/upravama pomoću kojih bi građani istovremeno mogli da prijave novo prebivalište i podnesu zahtev za promenu prebivališta u svim dokumentima koji su u nadležnosti MUP-a, i potencijalno ukidanje obaveze navođenja podatka o prebivalištu na ličnim dokumentima gde takav podatak nije neophodan.

NALED je na sastanku predstavnicima MUP-a predstavio i mogućnost da se ovaj postupak pojednostavi kroz uvođenje Digitalnog novčanika, po uzoru na pozitivnu praksu u EU, a koja bi trebalo da omogući da građani lične dokumente imaju i u elektronskom obliku. Takođe, predstavnicima MUP-a predstavljena je i postojeća uporedna evropska praksa u ovoj oblasti poput elektronske prijave novog prebivališta.

Javne nabavke

Kancelarija za javne nabavke je objavila 26. decembra 2024. godine Javni poziv za učešće u javnoj raspravi o Predlogu akcionog plana za 2025. godinu za sprovođenje Programa razvoja javnih nabavki u Republici Srbiji za period 2024-2028. godine. Javna rasprava je trajala do 15. januara 2025. godine.

Imovina, investicije i energetika

Moratorijum na korišćenje nuklearne energije ukinut je izmenama i dopunama Zakona o energetici („Službeni glasnik RS“ br. 145/2014, ...94/2024). Izmenama zakona nastavljeno je usaglašavanje

regulatornog okvira Republike Srbije u oblasti energetike sa regulativom Evropske unije, a od velikog značaja su i odredbe o nominovanom operatoru tržišta električne energije koje će omogućiti da u narednom periodu dođe do spajanja organizovanih tržišta električne energije u Republici Srbiji sa jedinstvenim evropskim organizovanim tržištima električne energije. Iako Republika Srbija od 2021. godine ima Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije, strateški pravac u pogledu postupanja u oblasti energetike određen je Zakonom o energetici, čije poslednje izmene direktno utiču na dalji razvoj projekata obnovljivih izvora energije u Republici Srbiji.

Novi informacioni sistem kojim je pojednostavljen popis i evidencija imovine Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave propisan je izmenama i dopunama Zakona o javnoj svojini („Službeni glasnik RS“ br. 72/2011, ...94/2024). Ovim izmenama su usvojene neke od NALED-ovih reformskih preporuka koje se odnose na pojednostavljenje evidentiranja javne svojine. U skladu sa NALED-ovom preporukom iz Sveobuhvatne studije o upravljanju i raspolaganju nepokretnostima da se preciziraju podaci koji se prikupljaju za potrebe evidentiranja nepokretnosti u javnoj svojini, izmenama zakona utvrđen je Sadržaj podataka o nepokretnostima koji će biti evidentiran u Registru nepokretnosti u javnoj svojini i posebnim evidencijama koje se vode na lokalnu, a cilj zakonodavca je da se omogući usklađenost podataka o nepokretnostima iz katastra sa registrom nepokretnosti u javnoj svojini koji će se voditi kod Direkcije. Takođe usvojen je predlog NALED-a da lokalne samouprave podatke o nepokretnostima i infrastrukturi dostavljaju isključivo katastru (ne i Direkciji). Ovim izmenama ukinuta je Uredba o evidenciji nepokretnosti u javnoj svojini.

Institut „nacionalnog upravljača komunalnom infrastrukturom“ uveden je Izmenama i dopunama Zakona o komunalnim delatnostima („Službeni glasnik RS“ br. 88/2011, ...94/2024), čime je data mogućnost jedinicama lokalne samouprave da prenesu ovlašćenja za obavljanje komunalnih delatnosti na Vladu Republike Srbije, kao i mogućnost da Vlada izabere „nacionalnog upravljača komunalnom infrastrukturom“ za jednu ili više komunalnih delatnosti. Izmenama zakona razgraničena je nadležnost republičkih i opštinskih/gradskih komunalnih inspektora, uvedena je metodologija za utvrđivanje cena komunalnih usluga i predviđena je mogućnost da privredni subjekti mogu obavljati komunalnu delatnost ako ispune propisane uslove.

Republički geodetski zavod započeo je proces direktnog unosa podataka u katastar nepokretnosti putem digitalnog geodetskog elaborata, čime je omogućen efikasan unos podataka u katastar nepokretnosti. Direktan upis je dostupan od oktobra 2024. godine, a posebno je unapređen u četiri velika grada - Beograd, Novi Sad, Niš i Kragujevac. Do puštanja u rad nove aplikacije sertifikovan je 391. geodetski inženjer iz 309 ovlašćenih geodetskih firmi, koji su obučeni da koriste ovaj sistem za direktan unos. Jedna od najznačajnijih

prednosti novog pristupa je značajno smanjenje vremena potrebnog za realizaciju promena u katastru - proces koji je ranije trajao danima, sada se može završiti u samo nekoliko minuta. Uvođenjem direktnog unosa podataka, stvoren je pouzdaniji i precizniji sistem upravljanja geodetskim informacijama, što direktno doprinosi pravnoj sigurnosti i efikasnosti katastra.

Od polovine oktobra 2024. godine u primeni su nove šifre plaćanja za transakcije digitalne imovine i promet nepokretnosti u dinarima izmenom Odluke o obliku, sadržini i načinu korišćenja obrazaca platnih naloga za izvršenje platnih transakcija u dinarima („Službeni glasnik RS“ br. 55/2015, ...82/2024). Odlukom Narodne banke Srbije propisane su nove šifre plaćanja za transakcije u dinarima, i to: šifra 29 - Digitalna imovina - Plaćanja po osnovu transakcija s virtuelnim valutama, digitalnim tokenima i digitalnom imovinom koja ima odlike finansijskih instrumenata (uključujući i plaćanje svih provizija, naknada i drugih troškova po osnovu tih transakcija), kao i šifra 30 - Promet nepokretnosti - Plaćanja po osnovu prometa zemljišta (poljoprivredno i građevinsko zemljište, šume i šumsko zemljište), zgrada (poslovne, stambene, stambeno-poslovne, ekonomske i dr.) i drugih građevinskih objekata, kao i posebnih delova zgrada (stanovi, poslovne prostorije, garaže i garažna mesta) na kojima može postojati zasebno pravo svojine.

Obaveza investitora da pre dobijanja upotrebne dozvole mora da dokaže da je građevinski otpad predat ovlašćenom operateru propisana je Pravilnikom o uređenju, upravljanju, odlaganju i deponovanju građevinskog otpada u toku izvođenja radova („Službeni glasnik RS“ br. 81/2024). Navedena obaveza odnosi se na investitore kojima je rešenje o građevinskoj dozvoli izdato posle 04. avgusta 2023. godine i oni su u obavezi da svoje poslovanje usklade sa odredbama pravilnika u roku od šest meseci od dana njegovog stupanja na snagu. Pravilnik propisuje i da se, uz zahtev za izdavanje rešenja o građevinskoj dozvoli, posebnoj dozvoli za izvođenje pripremnih radova, privremenoj dozvoli, rešenja o odobrenju za izvođenje radova, kao i rešenja o rušenju, odnosno uklanjanju objekta, odnosno dela objekta, prilaže i rešenje o saglasnosti na Plan upravljanja otpadom, koje je pribavljeno u skladu sa Uredbom Ministarstva zaštite životne sredine, izvan objedinjene procedure. Kako je upravljanje otpadom ključni element cirkularne ekonomije, resorno ministarstvo (Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture) u narednom periodu najavilo je donošenje novih propisa kojima će biti regulisane obaveze korišćenja određenog procenta recikliranog građevinskog materijala prilikom rehabilitacije, rekonstrukcije i izgradnje puteva.

Drugi krug aukcija za dodelu tržišnih premija za obnovljive izvore energije objavljen je od strane Ministarstva rudarstva i energetike krajem novembra 2024. godine. Na njima će se investitori nadmetati za raspodelu kvota od ukupno 424,8 MW, od čega je 300 megavata predviđeno za vetroelektrane, a 124,8 MW za solarne elektrane. Aukcija se sprovodi u elektronskom obliku putem „Portala OIE – aukcije“ <https://oieaukcije.mre.gov.rs>, a rok za podnošenje prijava ističe 5. februara 2025. godine.

Maksimalna ponuđena cena na aukciji, koja za vetroelektrane iznosi 79 EUR po megavat-času, a za solarne elektrane 72 EUR po megavat-času, treba da obezbedi da se učešće zelene energije povećava po ceni koja je prihvatljiva za građane i privredu. Na ovom javnom pozivu uvedeno je nekoliko novina u odnosu na prethodni krug aukcija, a najvažnija je da će dodatnu prednost imati investitori koji pored ponuđene cene, kroz ugovor o otkupu električne energije iz OIE u periodu od tri do 15 godina, ponude kapacitet garantovanim snabdevaču ili krajnjem kupcu. Novina je i ograničenje maksimalne kvote (105 MW) na aukcijama za solarne elektrane koja može biti dodeljena jednom učesniku aukcije za jednu ili više elektrana, a što će omogućiti ravnopravan tretman manjih proizvođača i njihovih projekata u odnosu na velike proizvođače iz OIE. Osim toga, pravila aukcija predviđaju da ponuđeni kapacitet elektrane ne može biti veći od propisane kvote.

Ministarstvo rudarstva i energetike je u oktobru 2024. godine sprovelo postupak javnih konsultacija u postupku izrade dve nove uredbe - **Predloga uredbe o kvoti u sistemu tržišne premije za solarne elektrane** i **Predloga uredbe o kvoti u sistemu tržišne premije za vetroelektrane**, kao i **Predloga uredbe o izmenama i dopunama uredbe o tržišnoj premiji i fid-in tarifi**.

Hrana i poljoprivreda

Subvencionisanje nabavke sertifikovanog semena u iznosu do 17.000 dinara po hektaru za istu površinu za koju može da se ostvari pravo na osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji omogućeno je izmenama **Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju** („Službeni glasnik RS“, br. 10/2013, ..., 94/2024). Zakon je donet krajem novembra prošle godine, a u članu 31 je dodat podsticaj, odnosno regres za sertifikovano seme po hektaru za istu površinu za koju se može ostvariti osnovni podsticaj za biljnu proizvodnju.

Obim sredstava za direktna plaćanja povećan je za 5 milijardi dinara izmenom **Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini** („Službeni glasnik RS“, br. 3/2024, ..., 101/2024). Ukupan iznos sredstava za direktna plaćanja je, usvajanjem uredbe, povećan sa 86 milijardi dinara na 91. milijardu dinara.

Unapređen je pravni okvir za razvoj organske proizvodnje izmenom **Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje za organsku stočarsku proizvodnju** („Službeni glasnik RS“, br. 63/2023 i 83/2024). Izmenjeni su opšti uslovi za krave dojilje koje ne moraju biti pod kontrolom pravnih lica ovlašćenih za poslove selekcije – odgajivačke organizacije, čime je omogućeno proizvođačima da ostvare pravo za podsticaje za krave dojilje koje nisu umatičene od strane odgajivačke organizacije. Ovom izmenom je ispunjen samo deo preporuke 7.2 iz Sive knjige 16 koja se odnosi na unapređenje pravnog okvira za razvoj

organske proizvodnje.

U četvrtom kvartalu formirana je nova Radna grupa za regenerativnu poljoprivredu, a polovinom novembra 2024. godine održan je prvi sastanak u okviru Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Radna grupa je formirana sa ciljem unapređenja zakonodavnog okvira, edukacije poljoprivrednika i podsticanja održivih praksi, a predstavnici Izvršne kancelarije NALED-a imenovani su za članove ove radne grupe. Doprinos temi regenerativne poljoprivrede pružili su i članovi Saveza za hranu i poljoprivredu, sa posebnim osvrtom na Analizu CO₂ i održivosti u primarnoj ratarskoj proizvodnji, koja je pokazala da bi prelazak sa tradicionalne na regenerativni model poljoprivrede u prve tri do četiri godine dao 10-20% veće prinose po hektaru, dok bi u periodu do deset godina uštede u troškovima proizvodnje išle i do 47%. Takođe, istaknuto je da ne postoji zvanična definicija regenerativne poljoprivrede i da je neophodno da predstavnici Radne grupe u narednom periodu rade na prepoznavanju, tj. uvođenju ovog koncepta u regulativu Republike Srbije. Posebno ističemo i da na nivou EU ne postoji zvanično usvojena definicija za koncept regenerativne poljoprivrede.

Zdravstvo

Na inicijativu NALED-a, proces sprovođenja kliničkih ispitivanja u Srbiji je unapređen usvajanjem izmena i dopuna Pravilnika o kliničkom ispitivanju lekova u humanoj medicini („Službeni glasnik RS”, br. 51/2022, ...97/2024). Naime, NALED je, tokom trećeg kvartala 2024. godine, inicirao izmene Pravilnika na osnovu predloga upućenih od strane članova Saveza za zdravstvo, a ključne novine tiču se omogućavanja sprovođenja I faze ispitivanja u privatnim zdravstvenim ustanovama, brisanja odredbe o zahtevu za prethodnim iskustvom glavnog istraživača u kliničkim studijama, kao i istovremenog izdavanja odobrenja za uvoz/izvoz sa izdavanjem odobrenja za kliničke studije. NALED je predložio uspostavljanje i vođenje elektronskog registra kliničkih studija u nadležnosti ALIMIS-a, a s obzirom da to podrazumeva izmenu Zakona o lekovima i medicinskim sredstvima, usvojeno je, izmenom pravilnika, prelazno rešenje da Agencija na svom sajtu objavljuje podatke o svim odobrenim kliničkim ispitivanjima. Dodatno, izmena Pravilnika sadrži i odredbu da ALIMIS prilikom razmatranja dokumentacije može uzeti u obzir odluke EMA (European Medicines Agency) ili drugih relevantnih tela (ICH - International Council for Harmonisation of Technical Requirements for Pharmaceuticals for Human Use), koje dostavlja sponzor.

NALED je tokom poslednjeg kvartala 2024. godine nastavio saradnju sa Ministarstvom zdravlja na uspostavljanju elektronskih servisa, prvenstveno eKartona i eBolovanja. NALED je učestvovao na sastancima RG za pripremu podzakonskih akata propisanih Zakonom o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva, među kojima je ključan Pravilnik koji treba bliže da uredi uslove za uspostavljanje i funkcionisanje eKartona, kao i sadržinu, ažuriranje i pristup podacima. Usvajanje pravilnika

se očekuje tokom prvog kvartala 2025. godine. Pored toga, NALED aktivno podržava pripremu sistema elektronskog bolovanja, a implementacija je planirana kroz više faza (prva faza bi trebalo da se okonča u martu ove godine). Uspostavljanje i funkcionisanje eBolovanja i eKartona će doprineti realizaciji višegodišnjih preporuka Sive knjige NALED-a.

Zaštita životne sredine

Doprinos većem nivou zaštite od velikih udesa predstavlja glavni cilj novog Zakona o kontroli opasnosti od velikih udesa koji uključuju opasne supstance ("Službeni glasnik RS", br. 94/2024), koji je donet krajem novembra 2024. godine. Sistem prevencije velikih udesa treba da doprinese poboljšanju industrijske bezbednosti u Republici Srbiji i da obezbedi da operateri kompleksa i nadležni organi, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou mogu da izvrše procenu rizika u oblasti velikih udesa na teritoriji Republike Srbije, zatim da Sektor za vanredne situacije MUP-a Republike Srbije raspolaže adekvatnim podacima za pripremu odgovora na mogući veliki udes, a lokalni organi vlasti neophodnim podacima za izradu eksternih Planova zaštite od velikog udesa, koji su sastavni deo Planova zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama. U Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina (NPAA) Evropske unije utvrđeno da će Seveso III direktiva, biti prenesena u pravni sistem Republike Srbije usvajanjem posebnog Zakona o kontroli opasnosti od velikih udesa koji uključuju opasne supstance, kao i podzakonskih akata. Primena zakona će otpočeti 07. decembra 2025. godine, a tada prestaju da važe odredbe Poglavlja 3.2 - Zaštita od hemijskog udesa Zakona o zaštiti životne sredine kao i odredbe koje se odnose na inspeksijski nadzor.

Zaštita zdravlja ljudi i životne sredine od štetnih efekata zagađenja izazvanog emisijama i ispuštanjem žive i njenih jedinjenja obuhvaćeni su Zakonom o potvrđivanju Minamata konvencije o živi ("Službeni glasnik RS" - Međunarodni ugovori", br. 9/2024), koji je takođe donet krajem novembra prošle godine. Konvencija postavlja stroge regulative za kontrolu i smanjenje upotrebe žive u industriji, proizvodnim procesima i proizvodima, kao i za pravilno upravljanje otpadom koji sadrži živu, kako bi se smanjio rizik po zdravlje i ekosisteme. Konvencijom je definisana zabrana nove primarne eksploatacije žive, dok postojeća eksploatacija mora prestati najkasnije 15 godina nakon stupanja na snagu Konvencije u Republici Srbiji. Svaka Strana ugovornica dužna je da ne podrži proizvodnju i distribuciju proizvoda koji sadrže živu, osim ako procena rizika i koristi ne pokaže da ti proizvodi imaju određenu korist po zdravlje ljudi ili životnu sredinu. Strana ugovornica sa relevantnim izvorima emisija preduzeće mere za kontrolu emisija i može izraditi nacionalni plan sa merama, ciljevima i očekivanim rezultatima, koji mora biti dostavljen Konferenciji Strana ugovornica u roku od četiri godine. Za nove izvore, Strana ugovornica je dužna da zahteva upotrebu najboljih raspoloživih tehnika i praksi za kontrolu i smanjenje emisija najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu Konvencije u Republici Srbiji. Takođe, Konvencijom je predviđeno da će zemlje u razvoju za implementaciju navedenih mera imati pristup finansijskoj pomoći, odnosno finansijskim sredstvima.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE 16

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne Biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Poslednje, 16. izdanje Sive knjige, kao i prethodnih godina, sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta. **Tokom četvrtog tromesečja 2024. godine, jedna preporuka Sive knjige 16 je delimično rešena.** Naime, definisanjem pojma aktivnog kupca u Zakonu o energetici delimično je rešena preporuka iz SK 16 (14.1 „Podržati kupce-proizvođače u energetskej tranziciji na zelene izvore“), tako što je jasno razgraničen pojam aktivnog kupca od pojma kupca-proizvođača. Pored toga, kod nekoliko preporuka su učinjeni prvi koraci nadležnih institucija u pravcu njihovog rešavanja (status „započeto“), uglavnom na način da su relevantni propisi izmenjeni ali se sa njihovom implementacijom kasni ili je primena odložena za ovu i/ili naredne godine.

Od polovine 2024. godine pratili smo uspešnost realizacije Četvrtog Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina EU za period 2022-2025. godine (NPAA). S obzirom da je novi, Peti Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina za period 2024-2027. godine donet krajem oktobra prošle godine, te da je u skladu sa Reformskom agendom Republike Srbije izmenjen plan kao i dinamika donošenja propisa za 2024. i 2025. godinu, u ovom Kvartalnom izveštaju nije moguće napraviti uporedni pregled planiranih i donetih propisa, ukupno i po oblastima, za četvrto tromesečje 2024. godine.

ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA U IV KVARTALU 2024.

Porezi i neporeske dažbine (13)

- Zakon o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS“, 44/2021, ...,94/2024)
- Zakon o porezu na dohodak građana („Sl. glasnik RS“, br. 24/2001, ...,8/2025)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. glasnik RS“, br. 84/2004, ...,94/2024)
- Zakon o porezu na dodatu vrednosti („Sl. glasnik RS“, br. 84/2004, ...,94/2024)
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica („Sl. glasnik RS“, br. 25/2001, ...,94/2024)
- Zakon o porezima na imovinu („Sl. glasnik RS“, br. 26/2001, ...,94/2024)
- Zakon o akcizama („Sl. glasnik RS“, br. 22/2001, ...,94/2024)
- Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Sl. glasnik RS“, br. 80/2002, ...,94/2024)
- Zakon o republičkim administrativnim taksama („Sl. glasnik RS“, br. 43/2003, ...,94/2024)
- Zakon o budžetu Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 94/2024)
- Uredba o usklađivanju nomenklature Carinske tarife za 2025. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 100/2024)
- Odluka o uslovima i načinu za smanjenje carinskih dažbina na određenu robu, odnosno za izuzimanje određene robe od plaćanja carinskih dažbina u 2025. godini („Sl. glasnik RS“, br. 106/2024)
- Pravilnik o porezu na dodatu vrednost („Sl. glasnik RS“, br. 37/2021,...,107/2024)

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo (6)

- Zakon o alternativnim investicionim fondovima ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 94/2024)
- Strategija bezbednosti i zdravlja na radu u Republici Srbiji za period od 2024. do 2027. sa Akcionim planom za njeno sprovođenje („Sl. glasnik RS“, br. 84/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa podrške regionalnom razvoju i razvoju preduzetništva koji se realizuje kroz standardizovani set usluga koji sprovedu akreditovane regionalne razvojne agencije u 2024. godini ("Sl. glasnik RS", br. 14/2024, ...,85/2024)
- Uredba o utvrđivanju Programa podrške za razvoj preduzetništva žena na selu u 2024. godini ("Sl. glasnik RS", br. 58/2024 i 85/2024)

- Uredba o utvrđivanju Programa podrške razvoju starih i umetničkih zanata i poslova domaće radinosti u 2024. godini („Sl. glasnik RS”, br. 58/2024 i 85/2024)
- Pravilnik o sticanju istraživačkih i naučnih zvanja („Sl. glasnik RS”, br. 80/2024)

Digitalizacija (16)

- Zakon o elektronskim otpremnicama („Sl. glasnik RS”, 94/2024)
- Uredba o utvrđivanju Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu kao pružaoca usluge upravljanja kvalifikovanim sredstvom za kreiranje elektronskog pečata na daljinu („Sl. glasnik RS”, 89/2024)
- Pravilnik o prenosivosti broja za usluge koje se pružaju preko javnih mobilnih komunikacionih mreža („Sl. glasnik RS”, 82/2024)
- Pravilnik o prenosivosti broja za usluge koje se pružaju preko javnih komunikacionih mreža na fiksnoj lokaciji („Sl. glasnik RS”, 82/2024)
- Pravilnik o načinu kontrole korišćenja radiofrekvencijskog spektra, obavljanja tehničkih pregleda i zaštite od smetnji („Sl. glasnik RS”, 82/2024)
- Pravilnik o parametrima kvaliteta javno dostupnih elektronskih komunikacionih usluga („Sl. glasnik RS”, 82/2024)
- Pravilnik o zahtevima za utvrđivanje zaštitnih zona elektronskih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava, određenih radio-centara i radio-stanica, kao i radio-koridora i obavezama investitora radova pri izgradnji ili rekonstrukciji objekata („Sl. glasnik RS”, 83/2024)
- Pravilnik o načinu i postupku sprovođenja stručnog nadzora u oblasti elektronskih komunikacija („Sl. glasnik RS”, 84/2024)
- Pravilnik o obrascu i načinu izdavanja legitimacije ovlašćenog lica za obavljanje stručnog nadzora u oblasti elektronskih komunikacija („Sl. glasnik RS”, 87/2024)
- Pravilnik o uslovima dodele i korišćenja radiofrekvencijskog spektra po režimu opšteg ovlašćenja („Sl. glasnik RS”, 88/2024)
- Pravilnik o bezbednosti i integritetu javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga i terminalne opreme („Sl. glasnik RS”, 88/2024)
- Pravilnik o tehničkim uslovima i drugim zahtevima za postavljanje elektronske komunikacione mreže prilikom izgradnje ili rekonstrukcije poslovnih i stambenih zgrada („Sl. glasnik RS”, 89/2024)
- Pravilnik o uslovima dodele i korišćenja radiofrekvencijskog spektra („Sl. glasnik RS”, 91/2024)

- Pravilnik o načinu i uslovima zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione mreže, pripadajućih sredstava i nepokretnosti, stepenu raspoloživosti slobodnog prostora i osnovnim elementima ugovora o zajedničkom korišćenju („Sl. glasnik RS“, 95/2024)
- Pravilnik o informacijama o uslovima ugovora koje je pružalac javno dostupne elektronske komunikacione usluge dužan da objavi, načinu njihove objave i rokovima, obrascu sažetka ugovora i sadržaju obaveštenja o nameri jednostrane izmene uslova ugovora i pravu krajnjeg korisnika na raskid ugovora pre isteka perioda na koji je zaključen („Sl. glasnik RS“, 98/2024)
- Pravilnik o načinu dokumentovanja prekomernih troškova i merilima za ostvarivanje prava na nadoknadu prekomernih troškova za pružanje usluga univerzalnog servisa („Sl. glasnik RS“, 98/2024)

Javne nabavke

U ovoj oblasti nije donet nijedan propis tokom četvrtog tromesečja 2024. godine.

Imovina, investicije i energetika (5)

- Zakon o energetici („Sl. glasnik RS“ br. 145/2014, ...94/2024)
- Zakon o javnoj svojini („Sl. glasnik RS“ br. 72/2011, ...94/2024)
- Zakon o komunalnim delatnostima („Sl. glasnik RS“ br. 88/2011, ...94/2024)
- Odluka o obliku, sadržini i načinu korišćenja obrazaca platnih naloga za izvršenje platnih transakcija u dinarima („Sl. glasnik RS“ br. 55/2015, ...82/2024)
- Pravilnik o uređenju, upravljanju, odlaganju i deponovanju građevinskog otpada u toku izvođenja radova („Sl. glasnik RS“ br. 81/2024)

Hrana i poljoprivreda (11)

- Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl. glasnik RS“, br. 10/2013, ...94/2024)
- Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2024. godini („Sl. glasnik RS“, br. 3/2024, ...101/2024)
- Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku kvalitetnih priplodnih grla za unapređenje primarne stočarske poljoprivredne proizvodnje („Sl. glasnik RS“, br. 68/2023, 80/2024 i 89/2024)
- Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku novih mašina i opreme za unapređenje primarne poljoprivredne proizvodnje u stočarstvu („Sl. glasnik RS“, br. 73/2023 i 80/2024)

- Pravilnik o podsticajima za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednog gazdinstva za nabavku novih mašina i opreme za unapređenje primarne proizvodnje biljnih kultura („Sl. glasnik RS“, br. 65/2023 i 83/2024)
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje za organsku stočarsku proizvodnju („Sl. glasnik RS“, br. 63/2023 i 83/2024)
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje za organsku biljnu proizvodnju („Sl. glasnik RS“, br. 60/2023 i 85/2024)
- Pravilnik o maksimalnim koncentracijama određenih kontaminenata u hrani („Sl. glasnik RS“, br. 73/2024 i 90/2024)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla („Sl. glasnik RS“, br. 29/2023, ...97/2024)
- Pravilnik o IPARD podsticajima za investicije u fizičku imovinu koje se tiču prerade marketinga poljoprivrednih proizvoda i ribarstva u okviru IPARD III programa („Sl. glasnik RS“, br. 98/2024)
- Pravilnik o podsticajima za podršku unapređenju sistema kreiranja i prenosa znanja kroz podršku za razvoj tehničko-tehnoloških, primenjenih, razvojnih i inovativnih projekata u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl. glasnik RS“, br. 55/2023, 75/2024 i 99/2024)

Zdravstvo (10)

- Uredba o planu mreže zdravstvenih ustanova („Sl. glasnik RS“, br. 5/2020, ...101/2024)
- Odluka o visini troškova izdavanja kartice zdravstvenog osiguranja („Sl. glasnik RS“, br. 86/2019, 75/2021, 36/2023 i 84/2024)
- Odluka o najvišim cenama lekova za upotrebu u humanoj medicini čiji je režim izdavanja na recept („Sl. glasnik RS“ br.73/2024 i 90/2024)
- Odluka o osnivanju sektorskog veća za sektor zdravstva i socijalne zaštite („Sl.glasnik RS“, br. 104/2018, ... 99/2024)
- Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe („Sl.glasnik RS“, br. 43/2006,...87/2024)
- Pravilnik o obeležavanju i sadržaju uputstva za upotrebu medicinskog sredstva („Sl.glasnik RS", br. 4/2019 i 87/2024)
- Pravilnik o Nomenklaturi zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite („Sl.glasnik RS", br. 70/2019, ...89/2024)

- Pravilnik o kliničkom ispitivanju lekova u humanoj medicini („Sl.glasnik RS”, br. 51/2022, 65/2023, 86/2023 i 97/2024)
- Pravilnik o listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl. glasnik RS", br. 40/2022, ...98/2024)
- Pravilnik o obrascu i sadržini lekarskog recepta, načinu izdavanja i propisivanja lekova ("Sl. glasnik RS", br. 74/2018, ...101/2024)

Zaštita životne sredine (12)

- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 94/2024);
- Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 94/2024);
- Zakon o kontroli opasnosti od velikih udesa koji uključuju opasne supstance ("Sl. glasnik RS", br. 94/2024);
- Zakon o potvrđivanju Minamata konvencije o živi ("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 9/2024);
- Uredba o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2024. godini ("Sl.glasnik RS", br. 14/2024, ...90/2024);
- Uredba o kvoti u sistemu tržišne premije za solarne elektrane ("Sl.glasnik RS", br. 90/2024);
- Uredba o kvoti u sistemu tržišne premije za vetroelektrane ("Sl.glasnik RS", br. 90/2024);
- Uredba o rasporedu i korišćenju sredstava za subvencionisanje zaštićenih prirodnih dobara od nacionalnog interesa u 2024. godini ("Sl.glasnik RS", br. 11/2024, 90/2024);
- Uredba o proglašenju Parka prirode „Veliki Jastrebac“ ("Sl. glasnik RS", br. 98/2024);
- Uredba o upotrebi struganog asfalta prilikom rekonstrukcije i rehabilitacije javnog puta ("Sl.glasnik RS", br. 94/2024);
- Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada („Sl. Glasnik RS”, br. 95/2024);
- Zaključak Vlade o prihvatanju izveštaja o stanju životne sredine u Republici Srbiji za 2023. godinu (05 Broj: 353-11715/2024-2)

2024 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.